

Ca. I.
In anno secū-
do darii regis .
Cum cyrus rex psarū
occiso balthasar occi-
passet regnum babilo-
niorum cum dario pa-
truo suo rege mēdorū
primo anno regni sui
remisit in bierusalem
circiter l.milia iudego-
rum quibus p̄fecit 30/
robabel . et ielūm filiū
iōsēdech . et p̄ceperit ut
regdificarent templū
domini . **I**lli autem ex-
structo altari , funda-
menta templi iecerunt
Hz interea mortuo cy-
ro artaxerxes illi succe-
dens . mandauit genti-
bus q̄ne erant circa
iherusalem . ne templū
regdificari p̄mitteret .
Remānsit itaq̄ opus
imperfectum v̄lq̄ ad
annum secundū darij
lī itaspis . **H**oc āno
aggeus et zacharias
p̄bete . non timentes
dictum regis . nec ini-
ciicias circumiacen-
tum populorum ; hor-
ati sunt zorobabel et
opulū qui cum eo
erat ut templū regdifi-
cēt . q̄ iam erat tps
bieremias p̄beta
erat tēplū esse regdi-
cendū **Z**orobabel au-
t̄ et pp̄ls magis obe-
sernū p̄betis horā-
bus q̄ regi v̄l pp̄ls
obibentibus .

Dan^o interpretat generatōes. & sīḡt amā torem coitus et carnal' generatōnis. Cōgrue ergo tpe darij̄s visio cernitur p̄plo. q̄ reneri sus de captiuitate. nō dum extruxerat tēplū nec habebat glāz p̄stī ne hierusalē. s̄ habita bat in domib⁹ cōcauis et deph̄sis. Merito eti am cernit in anno secūdo. q̄ binari⁹ imūd⁹ numerus ē. q̄ p̄missa virginitate vnitatis discedēs. p̄nceps ē totius alternitatis. Unū in genesi nō dī p̄ con summatōez opm scđi diei. qđ addit⁹ p̄ con summatōez opm aliorum dierum. et vidit d̄ quia hic mensis nō habet sex dierum quibus f̄ dore comeditur. Sed c̄ ut populus deserens fātem s̄idei.

Legatus solēnis, in manu cuius sit sermo dei, **S**ic omnis qui celebrat

sas memoratas penitus depire .lxx. annorū captiuitatem eundem populum in regno chaldeorū statuit sustinere bacratōne. vt cōplete numero nouis populis imunis a memoratis peccatis ad renova- tōnem hierusalem pueniret H̄exa gesimo itaq; secūdo anno regno chaldeorum subuerso cui adhuc octo anni ad regnandū restabant quod etiam seria visio danielis ostendit propter causam sacrilegij que in eadem visione continetur fuisse extinctum . darius qui me- dis imperabat vt septima visio da nielis ostendit memoratoꝝ regno successit Luius primo anno regni vt decima visio danielis manife- stat. daniel supputatiꝝ annis vi- dens app̄quinquare temp⁹ reuer- sionis quę p̄ hieremiā fuerat pro- missa . orans tam pro se q; pro po- pulo . eandem promissioꝝ a deo postulabat impleri Lui p̄ angeluz gabrieli in eadem visione iurta p̄- ces eiusdē vniuersa esse completa de⁹ dixit Nam moriente supradi- cto rege mēdoruz . et succedente in regno cyro rege psaruz . promissio ne dei cōpleta p̄ eundem regeꝝ po- pulum israel in hierusalem redu- tum . hystoria secūdi libri palipo- t: initium esdre confirmat . Luiq; populo israel et a seniorib⁹ dei tē- lum edificari cepisset . mortuo cy- ro rege ac regnante dario rege psa- rum . q̄ memorato cyro successerat incingē gētes ciuitatis hierusalem vt idem esdras referat) restauratōꝝ impli et ciuitatis ip̄ edire ceperūt Qua ratōne detentus popul⁹ isrl̄ restauratōnem supradictā templi omīni . necdum iurta promissioꝝ cōcessaꝝ esse credebat . Prop̄ dī in secūdo anno regni memora- dari regis psarum aggeus pro- beta a deo missus ad zorobabel de tribu iuda erat . q̄ potestateꝝ regni suscepturnus erat . et iesum fi- um ioseph summū sacerdotem nonet et vt credat cōplete nume- annoꝝ temp⁹ restauratōis hie- salem aduenisse . hoc etiam addi- ne incredulitateꝝ populi velle- citari . de quo deus dixit p̄ eum . Populus dicit . nō dum venit tē

pus ut edificetur domus dei. Dia-
autem q̄ tertu huius prophetie cō-
tinētur. reuersionem populi. edifi-
catōnem templi. renouatō nem ci-
uitatis. obseruantiam sacerdota-
lem. et interitum regnorū exte rorū
significat.

In cipit argumentū.

Heges festivus et letus. q
seminauit in lacrimis. ut
gaudio meteret. destructum
et templum redificat. dumque patres
inducit loquenter Adhuc viuunt
modicum et ego mouebo celum et
terram. mare et aridam. et mouebo
omnes gentes. et desideratus ve
niet cunctis gentibus.

C2.

I.

Dec anno se-
cundo darij regis
in mense sexto . in
querens ad quem vici
ret et quem doceret .
Inspirat deus prophete
die una mensis . factum est verbū
tam bona opera habentē ut p̄ cum doccatur
populi princeps
Domini in manu aggei prophete
qui natus ē in babilone et christus in mundi
confusione . **I**n quia de stirpe erat dauid
Ad zorobabel filium salatiel ducē
qui de tribu sacerdotali
in his duobus unus christus signatur
Iuda . et ad iesum filium ioseph
rex et pontifex
sacerdotem magnum dicens **D**e
cōsiderat dñs exercituum dicēs . **P**opu
lobabel non iesus sed populus dicit . qui sub
lus iste dicit . **N**on dum venit tem
p̄us domus domini edificande .
Et factum est verbum domini in
manu aggei prophete dicens . **N**un
quid tempus vobis est ut habite
tis in dōmib⁹ laqueatis et domus
ist⁹ absq; mora p̄cepta mea in op̄
vertite .
Et nunc hec dicit do
cuius nō leue est imperium . **S**que buc
x̄sa per diversa viae nō
vici .

Munquid tempus Ergo ne ips ē ut vos habitet ī domib ī val
le positū. et mea dom⁹ q̄i mōte ē decta erit l' ut habitet ī domib laqatis
fornatis et deliciolis. et scā sanctor⁹ plurijs et iurijs oībus patebunt.
Omne ips quo ī quale i. in vitijs et luxu scī habitare eligim⁹ q̄i nichil ū
reputat. et non inuenit in nobis deus vbi caput redinet
Donite corda. Nichil sine consilio et p̄ cogitatōne faciatis. Et lux
divi⁹ legis lucet ante pedes vestras.

Seminastis multum. Non ideo venit fames & agricultura cessa-
gent ab agricultura.
Misericordie. Qui de babilone reversi sunt, et edificatōem domus dei dis-
serunt, dicentes. Non dum est tempus edificandę domus domi, nec capti-
vi sunt, nec plene liberi, sed velut in medio polsti, seminant et parū metunt,
quasi inter multa peccata aliqua iusta opera faciunt, non est dens iniustus,
vt ppter multa mala paucorū bonorum obliuiscat, sed faciet eum metere, et
in horrea congregare que in bona terra seminavit. Qui penit' nibil oga-
tur, nil comedit, sed fa-
me pit. Qui vero se-
minat multa et infert
panca, parū comedet
non in latiere l'sua-
nitate. Sanctus vero
vñz ad sacerdatem co-
medet.

Operiūstis vos. Qui habet palliū, i. occulta scientiam mi-
steriorum dei sensib⁹
verbisq⁹ contextus, n̄
sinit ferentes spiritu
dmittere dilectionis ca-
lorem, et pati frigus.
Qui vero non adeo
seruit, habet quidem
pallium sensuū opm
suorum, sed non calefit,
nec totus cooperit.
Qui vero ppter anig-
panpertatem non ha-
bet pallium, quia ex
multiplicata iniquita-
te caritas in eo refri-
xit, ideo frigore pit.

Qui mercedes. Qui opatur bona q̄
remuneratōne digna-
sunt, et bona boni ad
iungere non desistit.
mittit mercedes in sac-
cum nō ptusum. Qui
vero priora bona vi-
cī sequentibus soldi-
dat in saccum congre-
gat ptusum.

Donite corda
Mentiuntur hebrei
sola tantum ligna ad
congregandum fuisse
necessaria, sc̄tib⁹ mu-
rit templi post incen-
dium.

Misericordie. Postq̄ posita sunt corda super vias p̄cipimur ascendere in
montem id est in altitudinem divini sermonis, ut ex eo p̄cidamus nobis
lingua, i. testimonia et varia virtutum genera ad edificandam in nobis
domum sapientie ut deo placeat et glorificet in nobis.

Et factus est ver-

**In cæde die q̄a-
rūtus viderūt villo,**

**zphāntē p̄p̄b̄ opu-
lū, p̄p̄b̄ q̄s bona
fuerant, et habitu-
pauli p̄p̄b̄ q̄s co-
gnata dñm sit r̄p̄p̄sio
ibitici domibi val-
tice domi laq̄atis
cibis p̄tachunt,
are eīgūt q̄s nichil
ante faciat, sicut**

Resperistis ad amplius. Sepe multa bona de multis speratūr
quovā doctrina et conuersatiō bona viderūt. Sed vbi tempus messium re-
nerit, i. cum tempus docendi habent, et exemplo vñz alios instruēti opor-
tunitatem consequuntur, vel parum vel nichil est in eis innentum, et surri-
pente paulatim negligenter hoc parum quod videbantur habere pdunt.
Quod ideo eis evenit quia in p̄tinis domibus suis secuti fuerint, et non
ascenderunt in montem scripturarū, nec in se domū domini extruxerūt.

Et intulisti in. Ecco aliud in cōmodum quod contigit differentib⁹

edificatōem cum iam tempore messis putarent se tenere frumenta in mani

bus, vacuos culmos sine frugibus congregabāt, et illud tantillum quod

suggerat, inferebant in domum, sed dei virtus effusib⁹ ad nichil redi-
gebat q̄r solliciti vacui, et frumentū vacū farinā non habebat.

Borem. Misericordie Ros est celestis gratia benedictō, quæ non de aere
vbi multe perturbatōes sunt, sed de celo descendit ad rigandas animas iaci-
lo dyaboli vulneratas, vel in plectore estuātes.

Et vocauit siccitatē. Quidquid sine auctoritate scripture, qua-

si apostolica traditione sponte confingit Betici: pentit gladius dei

Misericordie Gladins vel vreus ventus, sermo dei acutior omni gladio, q̄

aridam terram id est

negligentem animam

et in concavis habitā-

tem, ne fructum ferat

disperdit. Vocatur et

super montes qui con-

tra scientiam dei se ele-

uant, destruit enim tri-

ticum et vinū et oleum

quibus quasi cibo et

potu: Betici deceptis

populis blandiuntur

panis eorum pāis do-

loris, vinum eorum fel

draconum. Oleum eo-

rum quod impinguat

caput peccatoris. Per

homines sensus et co-

gitatōes eorum, vel

per homines docti: p-

imenta indocti, qui

cum operibus manus

um id est ieinnijs tua-

rijs obseruationibus

penit. Possunt hēc

telligi de malis docto-

ribus ecclesiæ qui car-

nalia querentes nec in-

se nec in alijs domum

dei dirutam querunt

regdificare, sed multos

verbo et exemplo sc̄a-

dalizant.

Et audiuit zoroba-

perfecti, audiuit obciunt, nō timet, quia ca-

bel filius salatiel, et iesus filius io-

ritas foras mittit timores.

sedech sacerdos magnus, et oēs

alias reliqui

reliqui populi vocē dei sui, et ver-

ba aggei prophetę sicut misit eum

qui nō peruenierunt in virū perfectū

dominus deus eorū ad ipos, et ti-

Sc̄ens quia facies dñs

super facientes mala vt perdat de terza memo-

ria eoz.

muit populus a facie domini. Et

¶ Unus de nuncis, pp̄b̄tis de pp̄b̄tis,

dirit aggeus nuncius domini de-

nuntijs domini populo dicens.

¶ Non loquitur ad zorobabel, vel iesum, cum

quibus et in quibus semper erat, sed populo ti-

menti qui accepit mercede, p̄ timore dei vt do-

minus sit cum eis.

Ego vobis cum sum dicit domin⁹.

¶ quasi prius dormientem, non corpus nō

¶ Et suscitauit dominus spiritum

tatur, et aggenum fuisse ar. g. los, et ob dispensatōem iussu dei assumpisse

humana corpora, et inter homines conuersatos. Unde dicunt iohannem

baptistam ad vocem marie in utero matris exultasse. Nos vero dicimus

nuncium tei, i. angelū qui hebraicē malachi dicit pp̄b̄tam appellari, quia

dei voluntatem nunciat bonibus.

Ego vobis cum sum. Ego ero vester adiutor, edificate domū meā

que in vobis est destruta, me in medio vestri constituite, nemo edificatō

vestram poterit phibere.

¶ Et suscitauit deus. Jam ver⁹ zorobabel ex genere dauid et iesus

sacerdos in eternum suscitatus est virtute patris, quo adiuuante debem⁹

suscitari ad edificandam spiritualem domū dei, in quā ingressi spirituales

hostias offerre debem⁹, et opa digna templo dei sacere debem⁹ q̄ tñ

facere non possumus, nisi prius dominum timuerimus.

¶ Quia vero in se-

culo sumus, et sub dario generatiōni coniugisq̄ seruientes edificamus, iō

sextō numero quo factus est mundus et secundo anno qui diuidit ab uni-

tate, ingredimur domum dei.

¶ Cum vero in senario factus sit mundus, et sic in duodenario est so-

bolis humanae repato que vt de virōq̄ p̄lo facta ostendat duodenariū

duplicamus. et sic in vicesima quarta die edificata est ecclesia. tamen te gentibus est de circumcisione. Vel octonarius ad circumcisionem. ternarii ad fidem trinitatis refertur. Per fidem trinitatis sit vera circumcisione vitiorum. Unde multiplicato octonario per ternarium in vicesima quarta die edificam dominum.

In die vicesima. Eodem anno darij. et eodez mense qui in principio positus est. sed non eodem die. Ibi enim dicit in una die mensis. hic dicit in vicesima quarta. ut inter primum die quo dominus loquitur aggeum. et vicesimum quartum quo ingressi sunt xxij. dies medii fuerit quibus timuit plus dominum.

Ca. II.

Eodem anno sed in mense septimo in quo sunt solennitates dei vicesima prima die mensis. i. tribus ebdomabus cōpletis et pfecta requie in mysterio trinitatis tercio sit verbum dei ad aggeum quod semper ad hoc laborabat ut sermo domini in eo fieret.

Fit hunc dei ad eos qui cepant opari in domo dei. i. in requie. i. in mense septimo. et in pleno trinitatis sacra meto. i. xxi. mensis ad aggeum festa dei celebrata. ad zorobabel filium salatiel. qd p nobis hoc fieri dignatus est. et sacerdos. et ad reliquias ipsius. Ad cōpatōz totū mundi quia p sūt in principio credentium.

Quis in vobis. Quoniam fuit indea domus dei sicut vii deo hinccepit a legi. et dilecta in patribus abraham. danid et ceteris. Nam erecta cepit esse non dilecta nec ipsius dei. Hec domus in cōspicere christi et ipsius credētis reputat qd si non sit. Prouocat ḡ christus ut regnum suum et sacerdotium corroboret. Uocat ḡ et plus qui in cōcauis terzenorum

animā sed spiritū qui magis scit edificare templo domino.

Zorobabel filius salatiel ducis iuda. Et regnum et sacerdotium deo edificare te et spiritum iesu filii ioseph sacerdotum magni. et spiritum reliquorum

de omni populo. et ingressi sunt et faciebant opus in domo domini misericordie. in die vicesima et quarta mensis. in sexto mense. i. anno secundo darij regis.

Ca. II.

Septimo mense vicesima et prima mensis. factum est verbū domini operando mererat ut in sermo dei amplius in manu aggei prophete dicens fieret. Loquere ad zorobabel filium salatiel ducem iuda. et ad iesum filium ioseph sacerdotem magnum. et qui videbunt antiquam domum dei et nūc in ad reliquias populi dicens. Quis terfunt restauratori in vobis est derelictus qui vidit dominum istam in gloria sua prima. quasi nichil ad cōpatōz prior. et quid vos videtis hanc nūc. Nūc qd non ita est. quasi non sit in oculis vestris. Et nūc confortare zorobabel dicit dominus. et confortare iesu fili ioseph sacerdos magna. et confortare omnis populus terrae dicit dominus exercituum;

gloria maiore qd fuit in synagoga. sicut maior est christus filius in ecclesia qd moyses fuit in synagoga. et hec gloria dabatur per argentum. i. elo quia scripturarum. et aurum id est occultum sensum qui versatur in pectora sanctorum.

Quis in vobis. Fuit olim in israel domus dei que nūc ita deserta erat ut in aspectu videtur quasi nō fuerit. quod non solum de edificiis templi debet accipi. sed de omnibus que quodaz p̄clarā habuerūt indei.

Et ego mouebo celum et terrā. Quid dedi primū testamentū i līna. mons cęlum et terram. et mare rubrum et desertus ut vobiscum ponerem te stamentum. nūc autē pollicor qd adhuc self mouebo celum et terram. ut illis cōmotis moueantur omnes gentes. et tunc veniet desideratus cunctis gentibus. i. salvator. et tunc implebo domū istam mai ore gloria qd p̄s. **E**t in loco isto dabo. Quia ad edificatōz inclitē domus nihil tam valet quam pax spondeo pacem. et dādam in loco isto. ut in pace que exupas omnem sensum sit locus meus.

Noni mensis. Dic numerus nūc in bono accipit. Dis solemnitas finit octavo die nec ad nonum pervenit. Hierusalem apud bieremā nono mense a babiloniis expugnatur. Quia ergo de immundicia populi. prophetia erat futura secundo anno darij iungitur nonus mensis. sed quia datur locus permanentie post correctōz immundiciū die. xxiiij. sit sermo domini ad aggeum ut qd exponat omnini questionem a sacerdotib⁹ sciscitetur ex legi venientem.

Aginti per quaternarium multiplica et erunt octuaginta qui numerus bis habebat. xl. quadragenarius vero penitentiā notat. que nō solum rebet esse corporis sed etiā sp̄s. qd octogenarius p̄tendit.

Ad aggeum prophetam. non in manu aggei ut supra. Ibi enim perfectum habebat. et tantū manda opera. Et vero eius nequam plena sapientia receperat. Vel quia adhuc habitabat inter eos qui dicebāt. Non dā venit tempus do. do. edi. In opibus tantū eius factus est sermo domini. Nunc vero iacta sunt fundamenta templi. et ingressus populū cum principibus facit opus dei. et audit mysteria. Mouebo omnes gentes. et plenū est raticmio. et ad totū aggeum sit sermo.

Si tulerit h. c. Carnes oblatas. i. altari. alias sacerdotes i. abdij templi comedebant. alias p̄pū qui eorum domi. alias qui de sacerdotib⁹ videbant maculati. alias iſraelitī qui nullā habebāt immundiciā. Immundus

vero dicebatur qui hominē mortuum tetigerat. **Quādū enim anima est in corpore.** corpus humanū non est immundū sed q̄ cito anima recedit. **Querit autēm p̄obeta.** si quilibet homo tulerit carnem sanctificatam. et si gauerit eam in summitate vestimenti. ipsa sumitas tetigerit panem. vel aliqd quo possit homo vesci. nunquid ex illo tactu cibis ille sanctificari potest? **Reip̄o de p̄o non sanctificat.**

Anagogē. **Uir ecclasticus qui immo-** lat agnum imaculatū zindutus est christo. ligat sanctam carnem in pallio. quando de exterioribus sacramētis auditores informare intendit. et hoc palio contingit exponendo diuinam scripturam que est panis confirmans cor hominis et p̄ pulmentum id ē coctio. sicut sunt apostolice epulē. qui conidunt et decoquunt carnes veteris legis. et conditas s̄ bene esui. est etiam scriptura vi num ieiunans cor hominis. est etiam oleum ethylarans faciez. est etiam cibus lactis q̄ aluntur et parvuli. et alia būiū modi. Sed dum auditores p̄ ieiunū prūram de exterioribꝫ sacramentis erudiantur. non ut sanctificatum cibum comedunt. q̄a interiori pinguedine sacramentorum intus non reficiunt. Ecōtra autem pueris doctrine quēcūq̄ doctrīna sui insit. imundum reddit. habent autē et mali. in doctrina sua panem h̄luctus. et viñuz h̄insang ebrietatis. et oleum adulatōis. habent et pulmentū duz ad confirmatōem sue p̄quisitatis. quasi ad condimentū mīstica de scripturis interierūt. habent et alios cibos. i. diversos tractatus quos q̄ ab imundis sūt scripsi. et imundo ore plati. qui tetigerit imundus sit. et in eo p̄ ducet erozem. **Si tetigerit pol.** Aliam questionem p̄ponit. quia ad priores bene respondērūt. et bac facile potest capi in p̄itus. Potest enim videri ut sicut non sanctificat. ita nec contaminet. **Eterp̄odir ag.** De superiori q̄stione tacēs. de secunda sui sermonis cōtextu occasionem. **Hic p. i.** Curta litteram o popule qui adhuc diruta domo. in iam extrecto alta nō offert hostias et illis carnibus sanctificari putas. scito te nō tam his sacrificari q̄ omnia op̄a contamini. ex eo q̄ tuam dominum magis q̄ meū conari construere. nec iūnat te sanctū in altari oblatū dū in cōculibꝫ habitas. et mortuis opibꝫ pollueris. **Et nunc ponite.** Quasi. licet h̄ polluta sint que obtulisti in altari nō dum edificato templo. tamē o popule horor te ut sensu ad h̄terita reverans quātis malis te affliri anteq̄ incipes iacere fundamenta templi. ut cum recognovieris mala que passus es ppter destrūctionem templi. postea ponas cor ad cogitanda bona q̄ cepis habere a p̄ma die edificatōis. et q̄ in futuro plenius sūt tibi dāda post plenā edificatōem templi.

All. **Vos qui credidistis in iēsum.** cōsiderate tempus quo in gēnilitate vītis seruūtis. nec in vobis templū edificatistis. cuius fundamentum est christus. sup quem videat unusquisq̄ quomodo sugedificet. Considera

te que ante passi estis. cum accederetis ad acerū. xx. modiorū q̄d quid ante christum videbātis habere virtutū et honorū operū preter vestrā spēm erat infecundum. ut vobis posset dīci. quanta passi estis sine caula. **Et cum ex vinea q̄nquaq̄ lagenas expectaretis qui numerū completis viij. ebdomadibꝫ vīone dīnitatis p̄ficit.** et putaretis vos habere vīnū q̄d p̄ficit cor boīs. subtractū ē sacer numerū. xxx. in q̄ baptisatū ē christū.

z in quo sacerdotes accedūt ad mīsteriū dei
z reliqui ē xx. quē nu-
merū videns iacob
diligī ab esau. mittit
ei aialia numero. xx. et
xx. Cū apud incredu-
los nullus ingēnū
sit fructus bonoꝫ ope-
rum. nō mediā p̄te la-
boris p̄cē dicūt. dū
spantes xx. tecē in-
munt. i. fructū et glam
in plenti tpe. p̄ expēlo
labore. et h̄ iō ne peni-
tus despēnt. s̄ aliquā
z salū crugine. s̄ alij aurugine
cussi vos vento vrente. et vredine
et grandine omnia opera manuꝫ
vestrā. et non sūt in vobis q̄ re-
uerteretur ad me dīcit dominus.
z cōsiderate que abundantia futura sit
Donite corda vestra et die ista. et
in futurum a die vicesima et quar-
ta noni mēsis. a die qua fundamē-
ta lactata sunt templi domini. po-
nite sup cor vestrum. **Nunquid**

z docimēse de grano emittitur germinē.
z quasi nō. z docimēse
iā semē in germie est. **Et adhuc**
vinea et ficus et malogranatum.
z ve et flore intelligatur fructus.
et lignum oliuꝫ nō floruit. **Ex die**
ista benedicāt. **Et factum est ver-**
bum domini secundo ad aggeum
vicesima et quarta mensis dicens

nec futura secunditas coniectari pōt.

Nonū mēlem nō accipi ī bonā p̄te z lib regū z hieremī narrat bistoria in q̄ h̄ieremī oblessa fuit. q̄ tū ī h̄me noni mēsis fūciamēta tēpli iacta sūt. in telligim̄ q̄ ī nob̄ dom̄ dei nō edificet nisi p̄hus mala opa finiant. **Quiq̄ vero se culm̄ dei dedicaverit studiose iste nesciat mēsuram frugis et merce disiue. q̄ in spūlancō seminās. de spūlancō metet vitam eternā.**

Nunquid iā se. Ne dicatis me prudenti rōe h̄ conjectare z futurā io-
cunditatē te floribꝫ arboribꝫ herbḡ segetum suspicari. q̄ in h̄ mēse nlla sig-
sat. et tū p̄dico vob. q̄ cepili tēpli mēu edificare. ad benedictōem mēa omni-
um frugis secunditas.

Quæna h̄mo dñi. c̄ pat agricola ē. sic spūlancā dōa dulcissia Malogna tu ecclastica docta z scrip̄ta p̄scā. q̄ oīa ī cātic spōle genis p̄pāt. lignū oli-
ue dat refectōz z illuminatōz bis q̄ cepit edificare tēpli dei. In vinea sal-
uatoris. ī fici spūlancā. ī oliua p̄s̄t̄ itelligit. **Hic ī libro iudicū legit vbi**
fructuola liḡ rogāt vītē. z fici. z oliua. vt regnēt sup se. h̄ reculat ip̄u sup
in fructuola. **Enī illa veniūt ad ramnū fruticē spinosū.** Qui qdqd attige-
rit q̄ vītē affligit z vulnerat. z suo igne s̄bditos p̄sumit. i. dyabolō q̄ ī steri
libo regē. **Pat ī si. z lpi. ibi regnēt ubi malūgnatū fuit.** **Quæ arbor. p̄p̄ nimi-**
am mīli tūdinē granorū. et intertextis mēbranis diversas cellas. h̄ omēs
vīno corice cōphēnsas. sp̄ in scripturis sanctis. in persona ecclastie p̄ponit. r

Ad aggeum. Non in manu sicut prius neq̄ ad aggeum prophetā

sicut in visione quarta sunt ad aggeum id est domini festa celebrantem qui non venit in terram sed venientem nunciat et cernit quomodo abraaz vidit die chrisi et letatus est. et iobs agnus dei digito domo struit sic et aggeus videns regnum filii dei in se vniuersas solennitates.

Clavesima et q.m. Notandum quod in eadem die hoc est vice sima et quia non mensis: tacito mensis numero. quia de christi prophetatur aduentus et de regno eius.

Noquere ad De viroq aduentu hec possunt dici quia regnauit christus cum venit et regnabit usque venit. Si te fine mundi voluerimus accipe dicemus destruendis omnem principatum et omnem potestatem et virtutem ut sit de omnia in omnibus. quod mysticum est quod dicitur et ad finem rerum pertinet ideo inbet propheta ad solum zorobabel loqui qui signat christum qui est de semine dauid. quod trahat figura huius mundi et faciat celum nouum et terram nouam.

Et ponam te. Et cum hoc fuerit impletum. ponam te o christe fili in manu mea quasi signaculum. hunc signauit deus pater. et hoc est ymago dei inuiscibilis. et forma substancialis eius. et quicunque crediderit in deum sed quasi annulo consignetur

Loquere ad zorobabel ducem iuda dicens. Ego mouebo celum per se sedes regum riter et terram. et subuertam solium contraria et ipsi quod qui ante regnauerat post regnum eorum destruetur. regnum et conteram fortitudinem et omni plandi studio dissipato sequitur pars nem regni gentium. Et subuertam principatum potestatem virtutem quadrigam et ascensorem eius. et Finito studio bellandi fiet unus ouile et unus pastor. utrumque agmen tam de gentibus quam de iudeis sub pacifice pastore tenebitur. Ut hoc sit descendens equi et ascensores eorum. id est sermone dei acutissimo confusus adversus fratrem suum amputans omne contrarium et cecidit omnis optimus vir in gladio fratris sui. In die illo dicit dominus exercitu assuam te zorobabel fili salathiel serue meus dicit dominus. et ponite quae si signaculum. quia te elegi dicit dominus exercitum.

Incipit prologus in Zachariam prophetam

Anno secundo darii regis mediorum aggetum et zacchariam prophetasse lectiones eorum declarant. Sed hac de causa aggeus zaccharie in ordine prophetarum prelatus videtur. quod eum duobus mensibus: ut predicte lectiones ostendunt in prophetia predecessisse inuenientur. ad restauracionem etiam templi precepto domini populorum animasse helicas refert dices. In secundo anno darii regis prophetaverunt aggeus et zaccharias filius ad do prophetam super iudeos qui erant in iudea et in hierusalem in nomine dei israel super eos. Tunc surrexerunt zorobabel filius salathiel et iesus filius iosephus et principes eius edificare. inchoauerunt templum dei quod est in hierusalem. Quibus cum ad essent prophete exhortatoe sua ad iuuerunt eos. Nam et populus israel ab imitatione paternorum delictorum per suam commonitionem idem propheta cupiens reuocare. verbis lectio coepheensis usus est. Cuidi nocte. et ecce vir ascenderat super

equum rubrum et. Videlicet prophe ta virum equo rubeo sedentem. et stantem in medio mireti umbrosi cuius visionis haec solutio est. Item hebreorum traditionem. Cir ascendens super equum rubrum. licet angelus intelligatur. tamquam qui a predicti coloris equum ascendere visus est vindictam sanguinis in eam gentem signat proserendum. quod populus israel in captivitatem redegerat. Nam et ysaias propheta per ruborem vestimentorum inter gentes vindictam cum sanguine a deo profere dam demonstrans: his verbis usus est dicens. Quis est iste qui venit ex edom. rubor vestimenti eius ex boso et. Utanquam vero in me dio mireti umbrosi quod dixit. leticiam populo affuturam. per mireti significationem voluit designare. Eius ligni moyses in libro levitatis cum faceret mentionem. ait. Ac cipietis die primo fructus ligni speciosi. ut leticiam populi per bene olentis ligni et speciosi umbraclum demonstraret. Sed hanc visionem que liberationem populi et vindictam de aduersariis futuram demonstrat. ob hoc noctu propheta se vidisse memorauit. quia populus israel in prima liberatione de terra egypci. noctu discessisse constabat. Luius exempli. quia presens populus aliquam partem in se retinere videbatur. liberatio eiusdem ac redditus captiuitatis de terra chaldeorum per noctem prophete est reuelata.

Incipit argumentum.

Zacharias memor domini sui. multiplex in prophetia. iesum vestib; sordidis vestitum. et lapidem oculorum septem. candelabrorumque aureorum cum totidem lucernis quod oculis duas quoque olivas a sinistris lapidis discernit et a dextris. et per equos rufos varios et albos. et dissipatas quadrigas ex effram. et equum et hierusalem pauperem regem vaticinatur. et predicit regem sedentes super pulum asine filium subiugalis.

Ca. I.

Amense octavo in anno secundo dominum in zaccharia. quod erat in principio apud deum trium factum est verbum domini

Con mense octavo. Cyrus rex persarus quem regnum impium destruxit. primo anno regni sui. l.c. circiter milia hominum captiuorum de babilone remisit in iudeam. et rasa quoniam abstulerat reddidit. et templum redificaricepit. principesque reverentiam constituit zorobabel et iesum magnum sacerdotem. Cyro qui xxv annis regnauit in psis apud massagetas interfecto a tamara regia massageterum cambiles filius cyri successit in regnum. qui expletis viij annis duos magos fratres habuit successores. quibus occisis a propheta darius filius istapis rex persarus constitutus est. cuius regni anno secundo factus est sermo domini ad zacchariam. f.b.f. addo. Ergo a primo anno cyri usque ad secundum annum datus reguntur anni xl. in quibus tunc altare fuerat extrellum. et tacta fundamenta templi. vicini in circuitu natibus et cambise rege psarum opere phibentibus sic bestiarum scribit. Secundo anno darii. aggeus et zaccharias ceperunt exhortari populus ad restaratorem templi tanto tempore intermissam.

On mense octavo. Novebris qui consuperto calore estatis initium est hyems quo tempore ex legem nulla solenitas celebratur. Erant siquidem tres celebres solennitates. prima quae dictitur pascha. secunda pentecostes. tercia mense septembri solennitas tabernaculorum. Pense ergo nonnebi hiemali mittit propheta ad populum adhuc frigore tribulationum depressum.

Zacharias memoria domini barachia benedictio domini. addo testimonium eius. Quoniam ergo populus ab edificatione templi precepit memoria in tei habebat. et propter memoriā benedictōrum